

2025-07-08 Nr. NV-1564

VYRIAUSYBĖS IŠVADA TAP-25-458(3) TAIS 25-5494(4)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ ĮSTATYMO NR. I-480 130 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-159 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. X-813 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-160		
	Rengėjas <i>Vidaus reikalų ministerija</i>	Svarstyta <i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-07-08	Siūloma <i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ LRV posėdis ☐ Grąžinti tobulinti
Pateikimo Seimui terminas 2025-04-30			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių (Sauliaus Skvernelio, Kęstučio Mažeikos, Agnės Širinskienės ir kt.) pateiktų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 130 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-159 ir Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatymo Nr. X-813 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-160 (toliau – Įstatymo projektai) tikslas – nustatyti aukštą saugumo užtikrinimo lygį teismuose, pavedant teismų pastatų apsaugos bei viešosios tvarkos užtikrinimo teismuose funkcijas vykdyti Viešojo saugumo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymų projektų siekiui – užtikrinti aukštą teismų saugumo lygį, stiprinti fizinę teismų pastatų apsaugą ir viešosios tvarkos palaikymą juose, tačiau tikslinti siūlomas teisinio reguliavimo priemones, atsižvelgiant į tai, kad:

- VST nėra tinkamas subjektas teismų apsaugai vykdyti ir viešajai tvarkai juose užtikrinti, kadangi atsižvelgus į besikeičiančią geopolitinę situaciją, kritinės infrastruktūros apsauga turi išlikti VST veiklos prioritetu. VST saugo nacionaliniam saugumui svarbius ir prie kritinės infrastruktūros priskirtinus valstybės objektus, susijusius su šalies energetikos, susisiekimo bei kitais svarbiais ūkio sektoriais. Teismų apsaugos priskyrimas VST galėtų turėti neigiamos įtakos jau priskirtų funkcijų vykdymui ir keltų papildomus administracinius ir logistinius iššūkius, vertinant tai, kad VST padaliniai (turi Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Visagino struktūrinius padalinius) neapima visų teritorijų, kuriose yra teismų pastatai. VST būtų įpareigota saugoti 68 teismų pastatus ir juose užtikrinti viešąją tvarką.
- Šiuo metu Teismų įstatyme nustatyta, kad tvarką ir rimtį teismuose *padeda užtikrinti* policija. Policija budi fiziškai Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme, Lietuvos Aukščiausiam Teismui, Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme ir Lietuvos apeliaciniame teisme, policijos generalinis komisaras numato kitų teismų rimties ir tvarkos užtikrinimo priemones¹ (reguliaraus patruliavimo prie teismų, išankstinio rizikų vertinimo ir kitas), įgyvendina priemones dėl pavojaus signalų priėmimo, fizinės apsaugos suvienodinimo ir kitas. Policijos organizacinė struktūra leidžia operatyviai reaguoti į incidentus panaudojant arčiausiai saugomo objekto esančius policijos pajėgų vienetus. Teismų apsaugai ir viešosios tvarkos juose užtikrinimui tinkamesnis subjektas yra policija.
- Siūloma Įstatymo projektą tikslinti, nustatant, kad tvarką ir rimtį teismuose *užtikrina* policija vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka. Tokia nuostata (atsisakius vertinamojo pobūdžio elemento „padeda“) užtikrintų loginį jos aiškumą ir sudarytų teisines prielaidas nustatyti teismų apsaugos organizavimo algoritmą vidaus reikalų ministro lygiu, o prireikus reaguoti į pasikeitusią saugumo situaciją ar incidentus, susijusius su teismų saugumu, – pritraukti papildomus subjektus, padedančius policijai užtikrinti tvarką ir rimtį teismuose.

¹ Lietuvos policijos generalinio komisaro 2012 m. rugsėjo 14 d. įsakymas Nr. 5-V-626 „Dėl rimties ir tvarkos palaikymo teismuose“

- Siūloma pokyčius dėl teismų apsaugos užtikrinimo įgyvendinti etapais, reikalingus sprendimus aptarus teisingumo ministro 2025 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1R-15 sudarytoje tarpinstitucinėje darbo grupėje, kurios tikslas spręsti teismų ir teisėjų saugumo, rimties ir tvarkos teismuose palaikymo ir teismų apsaugos užtikrinimo praktikoje klausimus.
- Teismų įstatyme nustatyta bendra taisyklė (draudimas) į teismo patalpas įnešti ginklą, šaudmenis, sprogstamąsias, nuodingąsias ar kitas akivaizdų pavojų žmogaus gyvybei ar sveikatai keliančias medžiagas ir daiktus. Draudimo išimtis iš įstatyme nustatytos bendros taisyklės negalėtų būti nustatyta įstatymo įgyvendinamajame teisės akte.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Nacionaline teismų administracija ir Teisėjų taryba.

Vyriausybės kanceliarijoje 2025 m. gegužės 20 d. organizuotas susitikimas su rengėjais galimai pozicijai dėl Įstatymų projektų aptarti. Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Viešojo valdymo grupės pastabas, papildomai aptartas ir suderintas su rengėjais 2025 m. birželio 19 d. organizuotame susitikime.

Nutarimo projektas aptartas 2025 m. liepos 8 d. tarpinstituciniame pasitarime, kurio dalyviai Nutarimo projektui pastabų neturėjo.

TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS

- ☐ Esminės
- ☐ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio
- ☐ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos
- ☒ Pastabų nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapatauskienė

Viešojo valdymo grupė, vyresnioji patarėja